

САМУРДИН

ССС

«Магъарамдхуьруьн район» МР-дин
общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета
МР «Магъарамкентский район».

ГОЛОС САМУРА

Газет 1951- йисалай акъатзава. № 13 (8279) киш, 15- март, 2025- йис. Къимет 6 манат

МР-дин АДМИНИСТРАЦИЯДА

АППАРАТДИН НУБАТДИН СОВЕЩАНИЕ

ИСЛЕН юкъуз, МР- дин къилин регъбер-
вилик кваз, администрацияда аппаратдин
нубатдин совещание къиле фена. совеща-
ниедал райондин са жерге месэлайриз ки-
лигна ва МР- дин образованиедин управле-
ниеди 2024- йисуз тухванвай ківалахдин
гъакиндай гъахъ-гъисабдин докладдихъ яб
акална.

Муниципальный района милли проектар
тамамарунин гъакиндай образованиедин
управлениедин начальник Улубег Абейдул-
лаева доклад авуна.

Докладда къейд авурвал, района авай
образованиедин 33 идарадани чими тлуьнар
гун тешкилнава ва махсус образование гвай
ашпазарни къабулнава. «Хуьрера авай об-
разованиедин идарайра спортдал машгул
жедай шартлар тешкилун» проектдин сергъ-
ятда аваз школайрин гъаятра воркаут май-
данар тешкилнава.

Федеральный проектдин сергъятда аваз
райондин школайра «Точка роста» 15 центр
ачухнава. Йис- йисандавай школайрин ав-
топаркар цийи хъийизва. Алай вахтунда
школайрин ихтиярда аялар тухудай 23 ав-
тобус кардик ква.

Гъахъ-гъисабдин докладдихъ яб акалай-
далай гуьгъуьниз райондин регъберди лез-
ги члал пропаганда авунин месэла веревир-
дна. МР- дин къил Фарид Загъидиновича,
школайра лезги члалан тарсар са сятинин

Медаль вахкана

ДАГЪУСТАН Республикадин гражданилин обо-
ронадин ва тебиатди арадал гъайи зиянар арадай
акъудзавай крарин министр Нариман Къазимагъа-
медова Украинадин чилел физвай махсуз опера-
цияда телеф хъайи Игит, къве ордендин Кавалер
Руслан Примован диде, «Защитники Отечества»
госфондуни социальный координатор Аида Къа-
рахановадив «Россиядин писателрин Союз» вири-
россиядин организацияди «За оказание матери-
альной помощи» медаль вахкана.

Идалай гъейри, Аида Къарахановади респуб-
ликадин парламентариярихъ ва военнослужащий-
рихъ галаз санал игитрин аллеяда Украинадин чи-
лел телеф хъайи иштиракчийрин тварар алай та-
рар цунин марекатда иштиракна. Тварар ганвай
тарарин арада Игит Руслан Примован твар алай
тарни авай.

ЖАННА.

АППАРАТДИН НУБАТДИН СОВЕЩАНИЕ

1 ←

артухарунин меслят гъана. И месляндиз совещаниедин ишти-
ракчийрини куват гана. Риклеп
хкин, гъиле авай 2005- йис Лез-
ги члаланни ва литературадинди
яз малумарнавайди я.

Гуьгъуьнлай райондин регъ-
берди икьардин къуллугъдал
агъалияр желб авунин, район-

дин сергъятдик акатзавай фе-
деральный ва республикадин
рекьерин кьерехра алиш-ве-
ришдин объектар эцигуни кар-
да законодательстводал амал
авунин, кьайдаяр хуьнин месэ-
лаярни кьарагъарна.

МР- дин кьилин заместителар
тир Фейруддин Рагъимхановани
Тимур Техмезова чпи регъбер-

вал гузвай хилерай тухванвай
квалахдин гъакьиндай гъахъ-
гъисабар авуна.

Совещаниедал веревирд
авур вири месэлайрин нети-
жайриз килигна райондин регъ-
берди са жерге руководител-
рин вилик, тайин тир месэлаяр
эцигна.

А.АЙДЕМИРОВА.

СОВЕТСКДА ЦИЙИ ГУЬМБЕТ

МАГЪАРАМДХУЪРУЪН
райондин Советск хуьре
1941- 1945- йисара Ватандин
Члехи дяведа телеф хъайи
аскерриз эцигнавай гуьмбет
шад гъалара ачухна.

И важиблу марекатда хуь-
руьн администрациядин ве-
килри, районэгълийри, шко-
лада клелзавай аялри актив-
вилелди иштиракна.

ЖАННА.

МАГЪАРАМДХУЪРУЪН
райондай фронтдиз 2500-да-
лай гзаф итимар фена. Абуру-
кай 1800 касдилай гзаф Ватан-
дин Члехи дяведин ягъунрин
майданра игитар хъиз телеф
хъана. Хуьрера дяведин ялав
галукъ тавур хизан саки
амукънач.

Зегъметдин фронтдани
вири хуьрерай гзаф инсанри
иштиракна. Чи райондин агъ-
алийри танкарин «Дагъустан-
дин колхозчи» колонна
туьклуьрун патални пул
кватлуна активвилелди ишти-
ракна.

АЯЛРИН АРАДА ВИКТОРИНА

12- МАРТДИЗ Мағъарамдхуъруън райондин культурадин дараматда, шкoльникрин арада Гьукуматдин органрин кваллахдин тарихдин, Россиядин Федерациядин избирательный системадин кваллахдин чирвилер ахтармишун патал шкoльникрин арада викторина кыле фена. Викторина Дагъустан Республикадин Халкьдин Собраниедин 30-йис тамам хъуниз талукъарнавайди тир. Ам тешкилнавайбур Мағъарамдхуъруън райондин ТИК-дин председатель Замир Мағъамедзагъиров ва МР-дин УО-дин администрация тир.

Кыле фейи викторинада Мағъарамдхуъруън райондин 11 школадин ученикри иштиракна. Абурун жергеда: Цийи хуъруън, Ярагъкъазмайрин, Уружбайрин, Къартаскъазмайрин, Гъепцегърин, Буткъазмайрин, Тагъир хуъруън, Къуйустанрин, Билбильрин, Чахчарин

ва Къепиркъазмайрин школая авай. ТИК-дин председатель Замир Мағъамедзагъирова викторинадиз метлеб авай сулар гъазурнавай. Ам тухунин кылин метлеб, бажарагълу аялар ашкара авун ва абурун чирвилер ахтармишун тир. Къызгъин акъажунрин нетижада викторинадин иштиракчийриз хъсан кымет гана. Аялри чпин чирвилер ва устадвал къалурна.

Викторинадин нетижаяр къуналди, жуьриди сад лагъай чка Ярагъкъазмайрин школадин командадиз, 2- чка Цийи хуъруън ва Уружбайрин, 3- чкадиз Къартаскъазмайрин, Чахчарин ва Къепиркъазмайрин школайриз гана.

Гъалиб хъайи аялар, призера грамонтайралди лишанлу авуна.

ЖАННА.

ДУШМАНДИН ХУРА УЪТКВЕМДИЗ АКЪВАЗНА

1938-ЙИС. Докъузпара райондин Хужайрин хуърай тир Бабаев Абусаид, школа акъалтарна, Дербентдин ФЗУ-дик (ракъун рекъерин отделение) экечйнай. Са тимил вахтни алатнач, адаз шегъер-

дин военкоматдай повестка атана. Октябрдин вацра мад 12 юлдашни галаз дагъви гада армиядин жергейриз тухвана. Украинадин Каменец-Подольск шегъердиз акъатай жегъилди атлуйрин 55 лагъай полкуна къул-

лугъзава. 1039- йисуз ам Рагъаклидай патан Украинадиз- Львовдиз акъатна.

Дуьньядин гъалар секинзавачир. Фашистрин Германияди Европадаин уьлквейар сасад вичин пацук кутазвай. Гитлерчиар чи уьлкведин сергъятдиз мукъва жезвай. 1941-йисан 22- июндиз чапхунчийри чи ислягъ уьлкведал вегъена. Дяве башламиш хъайила, Абусаида Житомир областдин Новгород-Волынский шегъерда атлуйрин 14- дивизиядин 55- полкуна къуллугъзавай. Львов, Волынск шегъерар хуьн патал женгера иштиракайдалай гуьгъуьниз Славутичдиз рекъе туна.

➡ **6**

ГЪАЛИБВИЛИН ЮБИЛЕЙДИН КЪАРШИДИЗ

ДУШМАНДИН ХУРУЗ ЭКЪЕЧІНА

КЪЕНИН зи ихтилат Хутункъ-азмайрин хуьре яшамиш хъайи Агъадин хва Азизов Агъамирзе-дикий я. Ам дидедиз 1902-йисуз хъана. Агъа, адан буба агъваллу лежбер тир. Адахъ вичин чилер, багълар, мал-къара ва са шумуд жуьт цан цадай яцар авай. Вични дирибаш, дуьньядин гъавурдик квай кас хъана.

Агъади вичин къве гададиз-Агъамирзедизни Жамирзедиз кІвале тарс гана: абур араб, фарс, туьрк чІаларихъ галаз танишарна. Диндин тарсарни рикІелай ракъурнач. Гуьгъуьнлай Агъамирзе медресадиз кІелиз ракъурна. Ада чІехи гъевес, ашкъи аваз кІелна. Ада винидихъ тІварар къунвай пуд чІални лап хъсандиз чирна. Математикадал ва маса илимрал рикІивай машгъул хъана.

Девирар дегиш хъана. Совет гъукумат арадиз атайла Дагъустандани савадлувал хкажунин месэлаяр къарагъарна. Гъукуматди диндин медресаяр кІелнавайбур цІийи мектебриз желбна. Гъа икІ, Агъамирзедикай Хужакъазмайрин школада математикадин малим жезва. Акъалтзавай цІийи девирдин несилдиз ада са шумуд йисуз чирвилер гана.

1940-йисан 23- февралдиз Агъамирзедиз армиядин жергейриз эвер гузва. Са шумуд вацран къене Агъамирзеди артиллеристрин школада кІелзава. Савадлу жегил-дикий артиллерийский расчетдин хъсан пешекар жезва. И курсарани адаз математика герек атана.

1941- йисан июндиз Ватандин Чехи дяве башламишайла Азизов Агъамирзедикай вичин яракъ лап хъсандиз чизвай военный пешекар хъанвай. Расчетдин командир

яз ам виридаз чешнени тир. Гъа те-гьерда ам душмандин хурузни экъечІна. Са женгина душмандивай чи аскерар къунвай сенгеррай акъудиз тежедайла, абуру танкар ахъайна. Агъамирзедин артиллериядин расчетди са шумуд танк ва душмандин цІудралди аскерар телефна. Душмандин гъужум акъваз хъана. Командир Агъамирзе душмандин танкарин колонна ахъай та-вунай медалдиз ва тІвар янавай тапанчидиз лайихлу хъана.

Енакиев шегьер (Украина) душмандикай азад ийидайла, Агъамирзедал залан хирер жезва. Са шумуд вацра хирер са жуьре госпиталра сагъар хъувурдалай къулухъ Агъамирзе ВВК-ди вахтуналди муьгълет гана Дагъустандиз рахкурзава. Хутункъазмайрин хуьруьн михъи гъавади, хизандин ва мукъва-къилийрин къайгъударвили, жегил фад кІвачел акъалдар хъийизва. Хизандивай, мукъва-къилийривай Агъамирзе мад кІвале хуьз хъхъанач. Ада фронтдиз рекъе гъат хъийидайла дамах гвачиз вич рекъе хугазвайбуруз лугъузва: «Душман чи чилелай чукурна гъалибвал гваз хкведа зун».

Гилад ам къуллугъ давамариз НКВД-дин частуниз рекъе туна. Агъамирзеди немсерин дяведин есирар рекъе твазвай. И къуллугъдални ада вич кар алакьдай, тапшурмишай кар къилиз акъуддай аскер яз къалурна. Гъа икІ, Гъалиб-илин югъ алуькьдалди. Агъамирзедиз анжах 1946-йисан сентябрдиз кІвализ хтун къисмет хъана. Хутункъазмайрал хтай къвед лагъай юкьуз Агъамирзе колхоздин правленидин идарадиз фена. Гъа и юкьуз ам бригадирвилени тайинарна. Бригада гзаф хилеринди тир. Гъар

юкьуз чуьлдихъни, багъларихъни, фермадихъни агакъна кІанзавай. Дяведилай гуьгъуьнни йисар неинки дарвал авай йисар тир, гъа кІвалахдай къуватарни бес жезвачир. Агъамирзеди инсанар руьгъламишзавай, вичи чешне къалурзавай, ам виринра вилик жергейра аквадай. Хуьре-кІвале, жемятдин гъал- агъвал яваш-яваш гуьнгъуна гъат хъийиз башламишна. Дяведилай гуьгъуьнни а йисара Билбилринни Хутункъазмайрин колхоз сад тир. Колхоздиз техника герекзавай. Механизаторарни авачир. Колхоздин собраниеди Агъамирзе Буйнакск шегьердиз тракториствилин курсариз ракъурзава. Анай хтайла ада са шумуд йисуз колхозда механизаторвиле кІвалахзава. Тапшурмишай гъар са кІвалах аферин алаз тамамарзава.

1951- йисуз Агъамирзе колхоздай Пензадин областдиз там атІуз, чкІанвай хуьрер, шегьерар гуьнгъуна хугаз рекъе твазва. Инани ада баркалла алаз зегъмет чІугвазва... Яшар хъанвайтІани, ам колхоздин, гуьгъуьнлай совхоздин дердийривай къерех хъанач. Ам вичелай алакьдай куьмекар гуз, меслятар къалуриз, эхиримжи нефесдалди халкъдин арада хъана...

Алатай асирдин 90- йисара Агъамирзе буба чавай къакъатна. Бубайри лугъудайвал, адан гурмагъдай гум хва Аслана ва Агъамирзе бубадин невейри акъудзама. Диде- бубадин руьгъер динж я рухвайрикай ва невейрикай. Абур хуьре, кІвале, жемятдин арада гъуьрмет аваз яшамиш жезва...

Аллагъяр
АБДУЛГЪАЛИМОВ.

ДИН ва ИНСАН

ФИТИР ЗАКАТДИН ВАЖИБЛУВАЛ

ЗАКАТУ-ЛЬ- ФИТИР- сагъ гъар са мусурманди, Рамазанд вацра сивер хуьн-техуьнилай аслу тушиз гузвай ферз тир садакъя я. Умаран хва Абдуллагъа Пайгъамбардин гъадис ахъайна: «мусурманрин арадай итим ва дишегъли, азадди ва лукл талагъна, Рамазан вацра закату-ль-Фитир гун гъар са инсандиз чарасуз я».

Рамазан вацран эхиримжи юкъуз, рагъ аклайдалай къулхъ кечмиш хъайи инсандилай закат къвезва. Рагъ аклидалди кечмиш хъайи касдилай ва я рагъ аклайдалай къулхъ хайи аялдилай закат къвезвач.

Закат ни гуда?

Сив хуьнин суварин вилик квай йифиз ва суварин юкъуз квалеле недай тлуьн авай ва суварин йифен рагъ аклидай вахтунда чан алай гъар са мусурман итим, гъаки дишегъли зеэр гуниз мажбур я. Рагъ аклидай вахтунда аял хайитла, гъадалайни зеэр гун лазим я. Зеэр нафакъадал алачир касдилай (яшар тамам хъанвай хва, диде-буба...) гузватла, гъа касдивай ихтияр къачун лазим я.

Закат яз вуч гуда ва адан къадар гъикъван я?

Зеэр яз гзафни-гзаф ризкъи хъиз (къуьл) ишлемишзавай недай шейэр гуда. Дагъустанда (вири Россияда хъиз) гзаф ишлемишзавай ризкъи къуьл я. Гъаниз килигна, зеэр къуьлелай алудайтла жеда. Къуьлхъсан еридинди ва михъиди хъун лазим я. Имам Шафииндин мазгъабдай къуьлуьн зеэр 2,4 килограмм тайинарнава. Абу-Саид аль-Худридилай атанвай гъадисда лугъуз-

ва: «Пайгъамбардин вахтунда чна, суварин юкъуз незвай тлуьникай са сагъ гудай. Чи тлуьн мух, хурмаяр (финикар), кишмишар ва шур тир» Бязи алимри зеэр- им 2 килограммни 700 грамм яз гъисабзава. Эгер и фикир бинедиз къачуртла, мадни хъсан жеда.

Нагагъ зеэр яз къуьл гун четин акъвазиз хъайитла, имам Абу Гъанифадин мазгъабдал бинеламиш хъана гъа къуьлуьн къадардин къимет пул гайитлани жеда (къейд: Абу Гъанифадин мазгъабда сагъдин къадар 3200 грамм я, амма гъа са вахтунда абуру къуьл сагъдин са пай гун бес я лугъузва. Гъаниз килигна, мусурманривай адан са паюнин пул гайитлани жеда, гъакини 2400 граммдин пул гайитлани жеда). ИкI яз хъайила, шафииндин ният авуналди икI лугъун лазим я: зеэр пул яз имам Абу Гъанифадин рехъ къуна гузва. Гъаки ятлани, Шафии мазгъабдин рекъе авайбуру зеэр къуьлуьналди гайитла хъсан я. Закатдин зеэр гудайла ихътин ният авун лазим я: «За жувалай (жуван уьмуьрдин юлдашдилай, хъелай, рушалай-абурун тварар къуналди) ферз тир сагъ- закату-ль-Фитир Сад Аллагъдин тварцелди гана».

Закат низ гуда?

Закату-ль-Фитир (гъа адетдин закат хъиз) анжах инсанрин тайин къатариз гудай ихтияр ава: 1. Факъир-акъалтлай кесибриз, къекъверавилин гъалда авайбуруз (яни лазим къадардикай 20-30% такъат авайбуруз), 2. Мискин-кесиби яз са гъалда яшамиш жезвайбуруз (яни лазим къадардикай 70-80% такъат авайбуруз). 3. Закат

кIватлуьнин, хуьнин, ам гъисаб къуьнин ва паюнин карда кIвалахзавайбуруз. 4. Цийиз диндал атанвайбуруз (яни ислам къабулнавайбуруз). Махсус икъардин бинедаллаз азад авунвай луклариз (алай вахтунда ахътинбур амач). 6. Чпел буржар алайбуруз, эгер абур Шариатди ихтияр ганвай рекъер патал (сагъламвал мягъкемарун, тлуьн, чарасуз кIвал эцигун, пекпартал къачун патал ва икI мад) къунваз хъайитла. 7. Чеб дуьз рекъе аваз имансузрихъ галаз пак дяве (гъакъикъа гъазават) ийизвайбуруз. 8. Сеферда, рекъе авайбуруз (Шариатди ихтияр ганвай мурад аваз сиягъатда авай инсанриз). Эгер а жергейрик акат тийизвай инсанриз гайитла, закат къилиз акъатдач (ам гайидаз адетдин садакъя гайи хътин суваб жеда). Гъавилияй, ахътин инсандин хиве закат гун амуькъзава. Къетлендиз къейд авун лазим я хъи, закат анжах винидихъ тварар къунвай жуьредин мусурманриз гун лазим я. Гъар са касди гузвай зеэр, гъина адал суварин йиф гъалтнатла, гъа чкада гун лазим я.

Закат мус гуда?

Зеэр Рамазандин вацран къене мус гайитлани жеда, амма суварин вилик квай йифиз рагъ аклайдалай къулхъ, суварин капI ийидалди гун хъсан яз гъисабзава. Ам суварин йикъан экуьнилай няналди (рагъ аклидалди) гайитлани жеда. Инал тайинарнавай вахтунда ам гун тавур касдиз гуннагъ жезва. Вахтунда зеэр гуз алакъ тавур касди ам жезмай къван фад, месела, пакад юкъуз эвез хъувун лазим я. Эгер инсан вич тахсирлу яз (яни Шариатди къабулдай багънасебев авачиз) ада закат вахтунда ганвачтла, ада Аллагъдивай гъил къачун тIалабна кланда. Нагагъ вилик йисара зеэр ганвачиз хъайитла, ам жезмай къван фад эвез хъувун лазим я.

«Ас-салам» газетдай.

ДУШМАНДИН ХУРА УЪТКВЕМДИЗ АКЪВАЗНА

3 ←

Сифте килирай чи кьушунар кьулухъни члугуниз мажбур хъанай. Са юкьуз полкунин командир И.В. Мельникова А. Бабаевач вичин патав эверна ва ихътин буйругъ гана: балкандаллаз хъиткьинардай шей тухвана, кьве аскерни галаз фена, муьгъ хъиткьинарна кланда.

И члавуз сержант А. Бабаев инженервилини сапервилини отделениедин командир тир. Немсерихъай далдала-миш жез-жез, агатна абур а муькьуьн патав. Адан лазим чкайрик кьиткьиндай шейэр кутуна, 10 метрдиз кьван шнурни гилигна. Ахпа муькь-уьвай са кьадар мензилдиз кьекъечина, шнурдиз цай яна, чеб катна ва абур чпин пол-

кунив агакьар хъувуна. И тапшур-ругъ тамамрунин нетижада душмандин виликди гьерекаруниз са кьадар манийвална.

Миллерово станциядин патав А. Бабаевал хер хъана. Сифте ам санчауниз, анайни санитарный поезда аваз Кременчугдин патав гвай «Славянское» санаториядиз агакьарна. Са кьве йикъалай Сталинграддиз тухвана. И рекьерани абурал са шумудра цавай бомбаяр вегеней.

Сталинграддин патав гвай госпиталда сагъар хъувурдалай кьулухъ старший сержант Бабаев сагъламвал мягъкемарун патал кваллиз ахъайна. Са кьадар вахт алатайла, эвер хъувуна, Кировобад шегьерда кватнавайбурухъ галаз амни мад фронтдиз рекъе туна. Къати женгера иштираккайдалай кьулухъ чан аламайбур

Грозныйдиз рекъе туна. Абусаид Жаруллаевич лагъайтла, ОРВТ-диз танкар ремонтдай ва гуьнгуйна хутадай отделениедиз акъатна. Ина хейлин танкар кьайдадиз хкана ва фронтдиз рекъе хтуна.

Са кьадар вахтунда гъа ина хъайидалай гуьгъуьниз, хер хъанвай гъил кутлунна, амай юлдашрихъ галаз санал душман уьлкведай чукуриз эгечина: Моздок, Минводы... Гъалибвилини югъ дагъвидиз Борисоглебск шегьерда кьаршиламышун кьисмет хъана.

Хайи хуьруьз Абусаид Бабаев хурудал Красный Звезда ва Ватандин дяведин 2- деражадин орденри, гзаф медалпри нур гуз хтана. 1946- йисуз мехъерарна. А. Бабаеван уьмуьрдин юлдаш Саиматани дяведин вахтунда Хасавюрт шегьердин патарив танкариз акси сенгерар ва гъакл аюпар атлунин квалахра иштиракна. Сифте Абусаида «Искра» колхозда счетоводвал авуна. Дуьзендиз куьч хъайила, хейлин йисара, пенсиядиз фидалди, Магъарамдхуьруьн райондин «Правда» совхозда бухгалтер-экономиствиле квалахна.

Ветеран кье чи арада амач. Амма, Ватан душмандикай хвейи кьегъал хъиз адан велери, хтулри, жематди гуьрмет авунин лишан яз, кьил агъузна икрам ийизва.

ДИКЪЕТ

АДЕТ ТИРВАЛ, гъар йисуз цайар кьунин хаталувал артух жезва. Хъуьтлуькай хкатнавай салар, багълар, кьурухрин уьруьшар кьурай векикай, зир-зибилдикай михъиз, цайар язава. Тамарин кьерехрив кьурухар гвай ксарин мукъаятсузвилини нетижада шумудни са сеферда тамари цайар кьур дуьшуьшар малум я. Ихътин цайар кьунар мукъвал-мукъвал Ярагърин, Целегуьнрин, Магъарамдхуьруьн, Къуйсунрин ва Ги-

ХАТАЛУ ВАХТ

лийрин тамара дуьшуьш жезва. Тебиатдал фейи инсанри цайар хъийизва, цай туьхуьр тавунвай плагрусрин кьатлар гадарзава. Цайар хаталу чкайрал авуни, цай тамамвилелди хкадар тавуни, са гафуналди чи мукъаятсузвили еке зиянар арадал гъизва. Тамун патарив гвай хуьрерин агъалияр ва абурин квалер хаталувилик акатзава.

Мад сеферда чахъ са тлалабун ава. Гъаваяр чими хъу-

никди, хъач, цири кватлдайдини, ял ядайдини гзаф жезва- им адет я. Цай кутунвай зир-зибил кана алахъдалди гуьзчивал авун, хъувунвай цай герек амачирла тамамвилелди туьхуьрун, цай квай плагрусар гадар тавун.

3. ВЕЛИМУРАДОВ,

начальник ОНД и ПР№ 14 МЧС России по РД, кьенепатан кьуллугъдин подполковник.

ЯШАЙИШДИН РЕКЪЯЙ КЪЕЗИЛВИЛЕР ВА ЗАМИНВИЛЕР

- ☆ Ипотекадин къурулушдикай менфят къачуна Россиядин оборонадин министерстводин такъатрихъ квалер маса къачудай мумкинвал;
- ☆ Квалахдин рекъяй квалер ва я квал кирида къуна харж авур пул элкъвена вахкун;
- ☆ Военно-медицинский идарайра пулсуз сагъламвал ахтармишун, сагъар хъувун;
- ☆ Уьмуьр ва сагъламвал федеральный бюджетдин гысабдай страховать авун;
- ☆ 20 йисуз къуллугъ авурдалай къулухъ льготаяр авай пенсия къачудай ихтиярар хъун;
- ☆ Дяведин гьерекатрин ветерандин дережа ва талукъ тир къезилвилер

ДЯВЕДИН МАХСУС СЕРЕНЖЕМ КЫЛЕ ФИЗВАЙ ЗОНАДА ГУЗВАЙ МАЖИБАР

Взводдин командирдин заместитель-отделенидин командир	вацра 250 агъзурдалай виниз
Отделенидин командир	вацра 238 агъзурдалай виниз
Штабдин инструктор	вацра 234 агъзурдалай виниз
Командно-штабный машиндин радиостанциядин начальник	вацра 232 агъзурдалай виниз
Старший сапер	вацра 216 агъзурдалай виниз
Старший телефонист	вацра 224 агъзурдалай виниз
Гранатометчик	вацра 211 агъзурдалай виниз
Улакъ гъалзавайди	вацра 216 агъзурдалай виниз
Ашпаз	вацра 211 агъзурдалай виниз
Лишанчи	вацра 210 агъзурдалай виниз
Улакъ гъалзавайди-электрик	вацра 222 агъзурдалай виниз
Пулеметчик	вацра 216 агъзурдалай виниз

Яракълу къуватрин жергейра икърардин бинедаллаз къуллугъ авун патал арза кхъена, герек идарадив агакъардай къайдаяр:

- ☆ Жува, почтадин куьмекдалди, телефондин куьмекдалди - икърар кутлундайбур хкъазавай чкадиз ва я военный комиссариатдиз

8 (989) 484-69-95

- ☆ Россиядин оборонадин министерстводин сайтда авай агъалидин хуси кабинетда

службапоконтракту.рф

контракт05.рф

- ☆ Гъкуматдин къуллугърин сад тир порталда авай "Икърардин бинедаллаз къуллугъ авун" электронный сервисдин куьмекдалди

госуслуги.рф

Икърардин бинедаллаз къуллугъ авуниз талукъ суалар гуз жедай къуллугъдин "кудай" линия – 117

24-МАРТ ТУБЕРКУЛЕЗДИХЪ ГАЛАЗ ЖЕНГ ЧІУГВАЗВАЙ ВИРИДУЪНЬЯДИН ЮГЪ Я

ХАТАЛУВАЛ ГЪАМИША АВА

ТУБЕРКУЛЕЗ кьенепатан органар, кIарабар, жалгъаяр, хам харапIавай хронический уьзуьр я. Дуьз тIуьн тавуни, яшайишдин кьулай шартIар тахъуни, пIапIрус чIугуни, ички, наркотикар ишлемишуни, ВИЧ-ди, жигеррин, хуьрекдин кIвалин хронический уьзуьрри, шекедин диабетди туберкулез акатуниз рехъ ачухзава.

Туберкулездин микробактерияр азарлуда уьгъуь, тирш ягъайла гъавадай гъередин стIалрихъ галаз кьведа. Микробактерияр галай гъава са сеферда чIугун бес жезва. Азарлудахъ галаз яргъалди алакъада хъайилани хаталувал артух жезва. КIвале авай хизанарни, санал кьуллугъзавайбур патални хаталу я.

Жуван сагъламвилел гуьзчивал авуна кIанда. Эгер уьгъуь пуд гъафтедипайни жатзавачIа, яхун жезватIа, йифди гъекъ жез, бедендал ифин акъалтзаватIа, хурун кьефесда тIал гъатзаватIа, иштягъ квахъзаватIа, кулягъдай аватна уьгъуьдихъ галаз иви кьеззаватIа тади галад духтурдиз хабар гана кIанда.

Туберкулез гьикI сагъарда?

Духтурдин гуьзчивилик кваз тамамвилелди сагъарунин курс киле тухунин, духтурди тайинар-навай дарманар хъуни ва адан истемешунрал амал авуни уьзуьр сагъардай мумкинвал гуда. Сагъарунин курс кьатIуник уьзуьрдихъ галаз женг чIугунин кIвалах зайифарзава.

Азарлудахъ галаз алакъада авайбуруз, аялриз, жегъилриз туберкулез квани-квачни чирун па-

тал ахтармишун тухунин чарасузвал ава. Уьзуьр акадай сифте килера туберкулездиз акси препарат ишлемишуни сагъ инсандин бедендик акатнавай микробактерияр рекьиде ва азардин вилик пад къада.

Гъар са касди йиса флюорография шумудра авун герек я?

«Декретированный» пешейрал машгъул тушир, хронический уьзуьрар авачирбуру йиса 1-2 сеферда флюорография авун герек я. Туберкулез чукIуниз рехъ гузвай шекедин диабет, хронический бронхит ва бронхайрин астма, хуьрекдин кIвалин уьзуьрар, яргъалди гармонар ишлемишзавайбуру ва психический уьзуьрар авайбуру флюорография йиса са сеферда ийида. ГъакI йиса са сеферда масанрай куьч хъанвайбуру. Яшамеш жедай чка авачир аварийри флюорография авун чарасуз я.

Ахтармишунрик флюорографиядипай гъейри хурудин кьефесдин рентгенография ва балгъан ахтармишун акатзава. Туберкулездин лишанар малум хъайила духтурди азарлуди диагноз тестикъарун патал туберкулезный диспансердиз рекъе твада.

Туберкулез-социальный уьзуьр я. Гъавилий дуьз тIуьн тешкилна, витаминралди, белокралди девлетлу продуктар ишлемишна кIанда. Рикелай алудмир: куь сагъламвал куь гъиле ава.

КАМАЛДИН ХАЗИНАДАЙ

Инсанрикай виридалайни кьени-ди ихътин кас: вичин муькьабур кIандайди, хъсанбурузни писбуруз най тавуна, абуруз виридаз хийир гуз алахъзавайди.

Мугъаммад пайгъамбар.

Эгер инсанри вун хибри хъанвайдай кьуна кIанзавачIа, жагъин тийидай затI жагъуриз алахъмир.

Къабус.

Гъар са инсанда кьве инсан ава. Абурукай сад мичIерани уяхъ я, муькуьди рагъ алай юкъузни ксанва.

Жебран.

Эгер вуна цайиди цацар алай кул-кусар ятIа, абурулай цитицIар кIватI хъийиз жедачI!

Ас-самарканви.

Вуж уьмуьрдихъ галаз бягъсиниз экъечIзаватIа, гъада уьмуьргъални ийизва.

Низами.

Къисметдикай кърху жемир, ада вавай анжахъ кьакъудзавайди туш

Рудаки.

Пис тIвар акъатна яшамеш жедалди, кьени тIвар алаз кьиникъ хъсан я.

Бабур.

Вун-буьркъуь я, зун бишини я, лални, гъавилий чна сада-садав гъил вугун, ша чун чи гъавурда акъаз алахъин.

Жебран.

**Къилин редактор
Р. АБДУРАГЪИМОВ.**

Редакциядин адрес:
368780. РД, Магъарамдхуьруьн район, Магъарамдхуьр, Ленинан куьче, 4.

Газет гъафтеда садра акъатзава.

Учредитель: Администрация муниципального района «Магарамкентский район».

Адрес: 368780. РД, Магъарамдхуьруьн район, Магъарамдхуьр, Гагаринан куьче, 2.

Газета «Самурдин сес» (Голос Самура) зарегистрирована Региональным управлением Комитета РФ по печати в РД.

**Чап ийиз вахкудай вахт - 16.00.
Чапун патал кьул чIугуна - 15.00.**

Телефонар: редактор- 25-1-37, жавабдар секретарь - 25-1-39, бухгалтер-25-9-69.

Газетдин регистрациядин нумра- Д 0174

Газет ООО «Самур» типографияда гъазурна ва гъана чапна. Типографиядин ва издателдин адрес: 368780. РД, Магъарамдхуьруьн район, Магъарамдхуьр, Ленинан куьче, 4. Лезги чIал.
**Индекс 63340. Тираж 1400
Заказ № 13.**

6+